

Jaarverslag 2009

College van Toezicht collectieve beheersorganisaties

Auteurs- en naburige rechten

College van Toezicht Auteursrecht

Postbus 556

2501 CN 's – Gravenhage

www.cvta.nl

1. Inleiding

1.1. Algemeen

Op 15 juli 2003 is de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten (hierna: de Wet Toezicht) inwerking getreden. Deze wet heeft geleid tot de instelling van het College van Toezicht collectieve beheersorganisaties voor Auteurs- en naburige rechten (hierna: het College).

Het College is belast met het toezicht op de inning en de verdeling van vergoedingen door collectieve beheersorganisaties als bedoeld in de wet: de Vereniging Bureau voor Muziekauteursrecht (Buma), de Stichting Reprerecht, Stichting De Thuis kopie, de Stichting ter exploitatie van naburige rechten (Sena) en de Stichting Leenrecht. Het College ziet erop toe dat de collectieve beheersorganisaties een overzichtelijke (financiële) administratie bijhouden, de verschuldigde vergoedingen op rechtmatige wijze innen en tijdig en zo volledig mogelijk verdelen onder de uiteindelijke rechthebbenden, aan betalingsplichtigen en rechthebbenden voldoende inzicht verschaffen in hun algemene en financiële beleid, transparante tariefstructuren hanteren, en voldoende zijn uitgerust om hun taken naar behoren uit te voeren.

In dit jaarverslag doet het College verslag van zijn werkzaamheden in 2009. In 2009 was het College als volgt samengesteld: H.F. Dijkstal (voorzitter), mr. Th.R. Bremer (lid), de heer M. Sanders en H.B. van der Veen RA (lid). Het College werd ondersteund door een secretaris, mr. H.F.R. van Heemstra en sinds september 2009 door een financieel staf lid, de heer M. van Driel.

Het College is in 2009 zesmaal bijeen geweest in reguliere vergaderingen en heeft daarnaast hoorzittingen en een aantal bijzondere bijeenkomsten gehouden.

1.2 Opbouw jaarverslag

Hoofdstuk 2 gaat over de toezichtfunctie van het College, alsmede over de aard van het toezicht. In hoofdstuk 3 worden per organisatie de belangrijkste ontwikkelingen weergegeven. Hoofdstuk 4 betreft de jaarlijkse hoorzittingen van het College. In hoofdstuk 5 wordt kort ingegaan op de lopende onderzoeken en speerpunten van het College voor 2010. Hoofdstuk 6 bevat de financiële verantwoording van het College.

2. De toezichtfunctie

2.1 Noodzaak van toezicht

De collectieve beheersorganisaties als bedoeld in de wet ontleen aan de Auteurswet 1912 en de Wet op de naburige rechten (WNR) een monopoliepositie op het gebied van collectief beheer van rechten. Zij bekleden deze positie ten opzichte van zowel rechthebbenden als gebruikers van beschermde werken en prestaties. De wetgever heeft om verschillende redenen voor deze monopoliepositie gekozen. Allereerst hebben rechthebbenden in bepaalde gevallen belang bij een sterke vertegenwoordigende organisatie tegenover met name de grote institutionele gebruikers van beschermde werken en prestaties. De ervaring heeft geleerd dat zonder een deugdelijke en gelegitimeerde beheersorganisatie de praktische effectuering van vergoedingsrechten vaak niet goed te realiseren is. Een collectieve beheersorganisatie heeft bovendien voordelen voor gebruikers: er is één duidelijk loket waar zij terecht kunnen voor de betaling voor het gebruik van beschermde werken en prestaties, waar zij zich anders telkens tot de individuele rechthebbenden hadden moeten wenden.

De wetgever heeft toezicht op collectieve beheersorganisaties om een aantal redenen wenselijk geacht. Allereerst omdat de collectieve beheersorganisaties beschikken over een wettelijk monopolie. Voorts omdat bij eigen-recht-organisaties (de collectieve beheersorganisaties, uitgezonderd Buma) aan rechthebbenden wettelijk de mogelijkheid is ontnomen om rechten zelfstandig uit te oefenen. Ten slotte heeft de wetgever van belang geacht dat collectieve beheersorganisaties belangrijke maatschappelijke en economische taken vervullen, waarmee tevens grote financiële belangen gemoeid zijn.

2.2 Aard van het toezicht

Het College kiest bij zijn werkzaamheden voor toezicht op afstand. Uitgezonderd de situaties waarin de wet bepaalt dat besluiten van collectieve beheersorganisaties de voorafgaande goedkeuring behoeven (zoals wijziging van statuten), spreekt het College zich in beginsel niet vooraf uit over te nemen beslissingen. Collectieve beheersorganisaties past in eerste instantie een door hun wettelijke taakuitoefening ingegeven belangrijke eigen verantwoordelijkheid bij het nemen van besluiten. Het College beoordeelt achteraf, aan de hand van het concrete handelen van de collectieve beheersorganisaties, of zij op juiste wijze uitvoering hebben gegeven aan de hun krachtens de wet opgedragen taken. Hiervan wordt verslag gedaan in jaarverslagen, of zo nodig in tussenliggende rapportages aan de Minister van Justitie. Gelet op dit uitgangspunt woont het College in beginsel geen bestuursvergaderingen van collectieve beheersorganisaties bij. Afhankelijk van de actualiteit of agenda kan worden besloten om wel aanwezig te zijn bij een bestuursvergadering. Daarnaast heeft het College op reguliere en ad hoc basis contact met de bestuursvoorzitters, directeuren, en accountmanagers van de organisaties.

Bij toezicht op afstand past ook dat het College niet fungeert als klachtorgaan voor rechthebbenden of gebruikers van beschermde werken of prestaties tegen collectieve beheersorganisaties. Aan het College worden regelmatig klachten voorgelegd over collectieve beheersorganisaties. Deze klachten

worden met name door individuele betalingsplichtigen en rechthebbenden ingediend. Vaak gaan zij over de hoogte van tarieven, de opstelling van collectieve beheersorganisaties in tariefonderhandelingen, alsmede (vermeende) aanspraken op vergoedingen. Naar het oordeel van het College dienen partijen in beginsel in onderling overleg tot een vergelijk te komen. Eventueel kunnen zij in concrete gevallen hun geschil voorleggen aan de rechter. Vaak komt zo'n geschil neer op de beoordeling van de vraag of in concrete gevallen aan de vereisten voor de verschuldigdheid van een vergoeding is voldaan. Het antwoord op deze vraag is in laatste instantie doorgaans voorbehouden aan de (Europese) rechter.

Daar waar er sprake is van meerdere klachten over een specifieke organisatie of problematiek, kan er reden zijn voor het College om te onderzoeken of er sprake is van een structureel probleem. In dat geval kunnen de klachten reden zijn voor optreden door het College.

De werkzaamheden van het College spitsen zich toe op het in het algemeen beoordelen van de vraag of collectieve beheersorganisaties hun taken naar behoren uitvoeren, of zij gelden tijdig en zo volledig mogelijk uitbetalen en of daarmee geen te hoge kosten of andere inhoudingen gemoeid zijn.

Ook het bemiddelen in conflicten tussen bijvoorbeeld betalingsplichtigen en collectieve beheersorganisaties is om voornoemde redenen geen kerntaak van het College. De wetgever heeft aan het College wel bemiddelingsbevoegdheden toegekend, vanuit de gedachte dat toezicht houden en bemiddelen niet onverenigbare activiteiten zijn. Voorop staat echter, zoals gezegd, dat partijen in eerste instantie onderling tot een vergelijk moeten komen. Daartoe is het van belang dat beheersorganisaties een interne klachtenprocedure hanteren. Op grond van artikel 14, tweede lid, van de wet kunnen belanghebbenden zich tot het College wenden, indien de interne geschillenregeling van een beheersorganisatie is doorlopen. De wet stelt derhalve een procedurele voorwaarde aan de behandeling van een klacht door het College, opdat geschillen die daarvoor in aanmerking komen zoveel mogelijk in eigen huis worden opgelost en het College niet onnodig wordt belast. Het College kan vervolgens een niet bindend advies geven aan partijen ter beslechting van het geschil. Het College gebruikt deze bevoegdheid terughoudend. Daartoe is het wenselijk dat collectieve beheersorganisaties, naast een geschillenregeling voor rechthebbenden (waarover zij op grond van artikel 2, tweede lid, van de wet moeten beschikken), zoveel mogelijk ook geschillenregelingen hebben voor betalingsplichtigen.

Indien het College klachten bereiken, controleert het College de betrokken collectieve beheersorganisatie met name op de bij de klachtafhandeling gevolgde procedure en de vraag of daarbij redelijk te werk is gegaan. Wanneer dat niet het geval is, kan het College de betrokken collectieve beheersorganisatie aanbevelen de klacht opnieuw in behandeling te nemen c.q. andere maatregelen te treffen.

2.3 Uitoefening van het toezicht

2.3.1 Toezichtcriteria

De taak van het College is te beoordelen of de collectieve beheersorganisaties hun wettelijke taken ten aanzien van het innen en verdelen van vergoedingen naar behoren uitoefenen. Daarbij wordt onder meer aan de volgende criteria getoetst:

- a) Houden de collectieve beheersorganisaties een overzichtelijke (financiële) administratie bij?
- b) Verschaffen collectieve beheersorganisaties aan rechthebbenden en betalingsplichtigen voldoende inzicht in hun algemene en financiële beleid?
- c) Zijn de collectieve beheersorganisaties voldoende toegerust om hun taken naar behoren te kunnen uitoefenen?
- d) Worden de door de collectieve beheersorganisaties geïnde bedragen op rechtmatige wijze en tijdig over de rechthebbenden verdeeld, overeenkomstig de repartitiereglementen?
- e) Houden de collectieve beheersorganisaties bij de uitoefening van hun werkzaamheden voldoende rekening met de belangen van betalingsplichtigen?
- f) Hebben de collectieve beheersorganisaties deugdelijke geschillenregelingen voor belanghebbenden?
- g) Behandelen collectieve beheersorganisaties gelijke gevallen op gelijke wijze?
- h) Hanteren de collectieve beheersorganisaties een transparante tariefstructuur?

2.3.2 Financiële transparantie

Het College hecht aan heldere financiële rapportages door collectieve beheersorganisaties. Duidelijk moet zijn wat de geldstromen zijn, op welke wijze deze lopen, hoeveel vergoedingen geïnd worden, hoeveel uitgekeerd wordt, welk deel van de gelden ten goede komt aan fondsen ten behoeve van sociale en culturele doelen en wat de totale kosten van het collectief beheer zijn. Daartoe dient in ieder geval het volgende te worden gezien:

- Welk deel van de geïnde gelden beschikbaar is voor repartitie aan rechthebbenden.
- Wat de bestemmingen zijn van het deel van de geïnde bedragen dat niet rechtstreeks wordt gerepartieerd aan rechthebbenden, of deze bestemmingen redelijk zijn en of deze bedragen niet een te groot deel uitmaken van de geïnde bedragen. In dit verband moet onder meer worden gedacht aan het reserveren van gelden voor sociale en culturele doeleinden.
- Of de totale beheerskosten redelijk zijn in verhouding tot de geïnde bedragen. Daarbij moeten ook de kosten worden betrokken die worden gemaakt door de repartitieorganisaties.
- Of repartitie snel genoeg plaatsvindt en compleet is.
- Of gerepartieerd wordt aan buitenlandse rechthebbenden.
- Of gelden van buitenlandse betalingsplichtigen worden verdeeld onder Nederlandse rechthebbenden.

2.4 Afstemming met werkzaamheden NMa

Op grond van artikel 4 van de wet oefent het College geen toezicht uit op collectieve beheersorganisaties, voor zover toezicht wordt uitgeoefend door de Nederlandse

Mededingingsautoriteit (NMa). Indien gedragingen van beheersorganisaties misbruik van een economische machtspositie vormen of leiden tot verhindering, beperking of vervalsing van mededinging, kunnen belanghebbenden de NMa op deze gedragingen wijzen. Uit de totstandkominggeschiedenis van de wet blijkt dat de toezichthoudende taken van het College en de NMa complementair zijn. Daardoor zal ieders optreden zich richten op verschillende aspecten van het functioneren van een beheersorganisatie. Er kan samenloop van toezicht zijn, maar dan telkens vanuit verschillende invalshoeken en op verschillende aspecten. Zo zal het bijvoorbeeld op de weg van de NMa liggen om zich te buigen over de vraag of door beheersorganisaties gehanteerde tarieven misbruik opleveren in de zin van de Mededingingswet zijn en zal het eerder aan het College zijn om zich te buigen over de vraag of tarieven voldoende transparant en kenbaar zijn. Tussen het College en de NMa zijn werkafspraken gemaakt over de afbakening van taken, het zonedig gezamenlijk optreden in specifieke situaties en het elkaar tijdig signaleren van zaken die overlappen met of raken aan het taakgebied van de ander. In deze werkafspraken is bevestigd dat toezicht dat uitsluitend of in overwegende mate betrekking heeft op de hoogte en totstandkoming van de tarieven onder de verantwoordelijkheid van de NMa valt.

3. Ontwikkelingen bij de Collectieve beheersorganisaties

De kerncijfers die in dit jaarverslag zijn opgenomen met betrekking tot de collectieve beheersorganisaties zijn gebaseerd op voorlopige cijfers. Voor de definitieve cijfers wordt verwezen naar de jaarverslagen die door de organisaties zelf zullen worden gepubliceerd.

In totaal is er in 2009 door de CBO's onder toezicht € 255,1 miljoen geïncasseerd. In 2008 was dat € 269,0 miljoen. De daling is met name het gevolg van het feit dat reproductie het bedrijfsleven één keer in de twee jaar factureert.

De repartitie is in 2009 gestegen ten opzichte van 2008 van € 218,7 miljoen naar € 240,1 miljoen.

Op het gebied van repartitie heeft het College bij de organisaties onder toezicht verbeteringen waargenomen met betrekking tot de snelheid van het doorbetalen van de gelden. Bij de organisaties bestaat de ambitie om deze positieve tendens door te zetten.

Ook op het terrein van de dienstverlening en geschillenbeslechting zijn initiatieven genomen, met name vanuit VOICE en de werkgroep Pastors. Het College beschouwt deze initiatieven als stappen in de juiste richting en zal blijven toezien op de juiste en snelle implementatie daarvan waarbij het College zich ervan bewust blijft dat het een eigen wettelijke verantwoordelijkheid heeft.

3.1 Buma

Buma heeft in 2009 een bedrag geïncasseerd van € 136,4 miljoen ten opzichte van € 140,0 miljoen in 2008. De repartitie bedroeg bij Buma in 2009 € 115,1 miljoen, een toename van € 1,7 miljoen.

Gezamenlijke facturering met SENA

In 2009 hebben 16.500 ondernemers via het Service Centrum Auteurs- en Naburige rechten (SCAN) een gecombineerde factuur van Buma en Sena ontvangen. Buma en Sena streven ernaar om in 2012 alle individuele licenties voor openbaar gebruik bij SCAN te hebben ondergebracht.

3.2 Sena

In 2009 heeft SENA in totaal een bedrag geïncasseerd van € 70,6 miljoen, een toename van € 3,9 miljoen ten opzichte van 2008.

Ook met betrekking tot de repartitie heeft SENA een groei laten zien van € 58,1 miljoen in 2008 naar € 70,0 miljoen in 2009. Evenals in voorgaande jaren geschiedt de repartitie door SENA in 2009 relatief snel. Meer dan 80% van de in 2008 geïncasseerde gelden zijn in 2009 reeds doorbetaald.

3.3 Stichting de ThuisKopie

Bij ThuisKopie is de incasso teruggelopen van € 17,0 miljoen in 2008 naar € 15,0 miljoen in 2009. In 2009 heeft ThuisKopie € 17,1 miljoen doorbetaald aan de verdeelorganisaties. Hoeveel die aan de rechthebbenden hebben doorbetaald, zal in de loop van 2009 bekend worden.

ThuisKopie heeft bij de cijfers aangegeven dat de neerwaartse beweging van het incassobedrag met name te wijten is aan het feit dat de voorwerpen waarover een heffing moet worden betaald (zoals

CD-ROM, video en DVD-R) steeds meer terrein verliezen aan alternatieven die niet onder de heffingsplicht vallen (zoals MP3 spelers).

Repartitie door de verdeelorganisaties

De snelheid en doelmatigheid waarmee Thuiskopiegelden worden doorbetaald is reeds een aantal jaren een belangrijk punt van aandacht bij het College. Over de verdeling van oude gelden (die voor 2005 zijn geïncasseerd) is thans een procedure aanhangig bij de rechter, waarover meer hieronder.

Met betrekking tot de repartitie van courante gelden, zijn er bij Thuiskopie de nodige maatregelen getroffen om de repartitie te versnellen en de ophoping van gelden bij de verdeelorganisaties te voorkomen. Dit heeft er eind 2008 in geresulteerd dat er bij Thuiskopie en haar verdeelorganisaties nog slechts € 1,7 miljoen aan gelden te verdelen waren die ouder waren dan drie jaren, ten opzichte van € 10 miljoen eind 2007.

Recentelijk heeft Thuiskopie verdere maatregelen getroffen om de verdeling te versnellen waardoor een deel van de repartitie zelfs in het zelfde jaar als de incasso kan geschieden. Het College beschouwt de ontwikkelingen bij Thuiskopie met betrekking tot de verdelingsnelheid als positief.

Procedure onverdeelde gelden

Bij besluit van 23 september 2008 heeft het College geoordeeld dat het bedrag van onverdeelbare gelden in de zin van artikel 2 van de Thuiskopie AMVB van 5 november 2007 gelijk is aan € 5,6 miljoen, voor zover het gelden betreft die voor 2003 zijn geïncasseerd. Deze gelden zijn in het verleden door Thuiskopie betaald aan de verdeelorganisaties Vevam en Sekam Video maar deze organisaties waren op 31 december 2007 niet in staat geweest deze gelden te verdelen. Thuiskopie, Vevam en Sekam Video hebben bezwaar aangetekend tegen dit besluit van het College. Voorts hebben zij in kort geding schorsing van de uitvoering daarvan gevorderd hangende het bezwaar. Bij vonnis van 28 januari 2008 is deze vordering afgewezen. Bij besluit van 20 maart 2009, heeft het College het bezwaar van Thuiskopie, Vevam en Sekam Video afgewezen. Zowel Thuiskopie, als Vevam en Sekam Video hebben beroep aangetekend tegen de beslissing op bezwaar van het College. Het College verwacht dat de bestuursrechter hierover in 2010 uitspraak zal doen.

Met betrekking tot een bedrag van € 3,3 miljoen dat is geïncasseerd in de jaren 2003 en 2004 heeft het College Thuiskopie in de gelegenheid gesteld deze alsnog in 2008 te verdelen. Het College heeft hierbij rekening willen houden met het feit dat veel organisaties in de in 2007 en/of daarvoor geldende repartitie reglementen, verjaringstermijnen van vijf jaren hanteerden. Als voorwaarde heeft het College gesteld dat deze gelden alleen mogen worden uitgekeerd aan nieuw gevonden rechthebbenden en niet middels een narepartitie mochten worden verdeeld aan rechthebbenden die reeds een uitkering hebben ontvangen. Wel is het toegestaan een redelijke reservering te doen voor zogenaamde "naclaims". Deze naclaims zijn afkomstig van rechthebbenden die zich melden nadat de periode van drie jaar waarbinnen Thuiskopie moet reparteren is verstreken.

Het College is in overleg met Thuiskopie getreden om vast te stellen wat een redelijke reservering is voor naclaims. Wanneer dat is vastgesteld, kan het College een definitief besluit nemen over de verdeelbaarheid van de gelden uit 2003 en 2004.

3.4 Leenrecht

Leenrecht laat op het terrein van de incasso een lichte stijging zien. In 2009 is € 16,7 miljoen geïncasseerd en in 2008 € 16,6 miljoen. De doorbetaling aan de verdeelorganisaties is gedaald van € 15,7 miljoen naar € 13,7 miljoen. Leenrecht heeft verklaard dat deze daling het gevolg is van het feit dat een deel van de gefactureerde gelden nog onderwerp is van een procedure en derhalve nog niet doorbetaald aan de verdeelorganisaties. Het bedrag dat in 2009 aan rechthebbenden is betaald zal later worden gerapporteerd.

Procedure over verleningen

In 2009 is een juridische procedure gevoerd tussen Leenrecht en de Vereniging van Nederlandse Bibliotheken over de vraag of bibliotheken voor verleningen een leenrechtvergoeding verschuldigd zijn. De rechtbank Den Haag zal hierover in 2010 een beslissing nemen.

e-books

In overleg met de bibliotheken en de uitgever Pinion heeft een pilot plaatsgevonden voor het uitlenen van e-books. Pinion stelt nu namens meerdere uitgevers e-books ter beschikking voor uitlening en stelt daarbij de voorwaarde dat een vergoeding (gelijk aan de vergoeding voor geschriften) aan Leenrecht wordt betaald. Het College zou het als een positieve ontwikkeling beschouwen indien partijen in overleg een systeem kunnen opstellen dat de toepassing van nieuwe technologieën mogelijk maakt en tegelijkertijd recht doet aan de positie van de rechthebbenden.

3.5 Reprorecht

Reprorecht heeft in 2009 € 16,2 miljoen geïncasseerd. In 2008 was dat € 28,7 miljoen. Het verschil wordt met name veroorzaakt door de tweejaarlijkse facturatiecyclus die gehanteerd wordt voor het bedrijfsleven.

De repartitie toont een vergelijkbare cyclus, zij het een jaar opgeschoven, en bedroeg in 2009 € 30,7 miljoen ten opzichte van € 18,8 miljoen in 2008.

3.6 VOI©E

De Vereniging van Organisaties die Intellectueel eigendom Collectief Exploiteren, kortweg VOI©E, is de brancheorganisatie van Nederlandse collectieve beheersorganisaties voor auteurs- of naburige rechten. De vereniging streeft ernaar het begrip voor de uitoefening van het auteursrecht en de naburige rechten te vergroten en de informatie over de werkwijze van CBO's te verbeteren.

Werkgroep verbetering incasso auteursrecht

Op initiatief van VOICE, VNO-NCW en MKB Nederland is op 26 november 2008 de Werkgroep Verbetering incasso auteursrecht ingesteld. De werkgroep heeft als doel de kwaliteit, transparantie en efficiency van de markt voor collectief beheer te vergroten.

OP 29 april 2009 heeft de werkgroep zijn eerste rapport uitgebracht. In dat rapport wordt ingegaan op de wijze waarop de CBO's zowel hun primaire activiteiten (incasso, klachtenafhandeling,

tariefstelling) als hun ondersteunende activiteiten (gedragscode, tariefgrondslagen, voorlichting) kunnen verbeteren.

Samengevat, komt de werkgroep tot de volgende conclusies en aanbevelingen:

- *Incasso*: volgens het rapport verdient verdergaande samenwerking op het gebied van incasso, door bijvoorbeeld een gezamenlijk basisregistratie, de voorkeur boven gedwongen fusies. Wanneer eenmaal een centrale basisregistratie van betalingsplichtigen bestaat, biedt dat de mogelijkheid tot verdergaande samenwerking op het gebied van incasso en dus minder rekeningen;
- *Klachtenafhandeling*: de werkgroep stelt voor dat er een centrale, onafhankelijke instantie in het leven wordt geroepen om geschillen tussen CBO's en betalingsplichtigen af te handelen. De werkgroep heeft de voorkeur voor een samenwerking met de Stichting Geschillencommissie voor beroep en bedrijf.
- *Tariefstelling*: tarieven dienen zoveel mogelijk door onderhandeling tot stand te komen. Een goed onderhandelingsprotocol kan dat proces voor zowel betalingsplichtigen als de CBO's verbeteren. In afwachting van de totstandkoming van een dergelijk protocol, acht de werkgroep het raadzaam de huidige afspraken die gelden tussen de CBO's en de brancheorganisaties voor de jaren 2009 en 2010 te verlengen.

Klachten over CBO's

VOICE biedt op haar website de mogelijkheid om klachten over CBO's in te dienen. Wanneer een partij meent dat zijn klacht niet op juiste wijze door de betreffende CBO is afgehandeld, kan men middels een online formulier dit aan VOICE voorleggen. Het College beschouwt dit als een positieve eerste stap richting een centrale klachtenregeling voor de CBO's.

In het wetsvoorstel toezicht wordt voorzien in een geschillenregeling voor betalingsplichtigen. VOICE voert overleg met de Stichting Geschillencommissies voor beroep en bedrijf om geschillenbeslechting daar onder te brengen. Het College zou er een voorstander van zijn indien de verschillende interne en externe geschillenprocedures op elkaar zouden worden afgestemd.

3.7 CEDAR

André Beemsterboer

Het College heeft met droefheid kennisgenomen van het overlijden van de heer André Beemsterboer. De heer Beemsterboer heeft een zeer belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkelingen van het collectief beheer. Zijn inzichten zijn voor het College van bijzonder grote waarde geweest.

Directie

In 2009 heeft mevrouw Y. Looye de heer Beemsterboer als directeur van CEDAR (ad interim) opgevolgd. Mevrouw Looye is in augustus 2009 opgevolgd door mevrouw M. de Gier die eveneens

ad interim deze functie bekleedde. Per 1 maart 2010 heeft CEDAR weer een vaste directeur, de heer H. Van Leeuwen.

4. Financieel Rapport Collectief Beheer

Op 9 november 2009 heeft het College het Rapport Collectief Beheer ter beschikking gesteld aan de Minister van Justitie. Het doel van dit rapport was om een overzicht te geven van de CBO's onder toezicht met betrekking tot de repartitie, de kosten, de balansposities en de sociaal culturele fondsen.

Kosten

Met betrekking tot de kosten concludeerde het College dat de kosten bij de Nederlandse organisaties voor muzikanten en uitvoerders, Buma en Sena, niet uit de toon vallen ten opzichte van vergelijkbare Europese organisaties. Gezien de (potentiële) toenemende concurrentie op de markt voor het collectief beheren van muziek hebben deze organisaties er een groot belang bij een gezonde kostenpositie te behouden.

De kosten bij Buma, Sena en Leenrecht geven het College geen aanleiding tot opmerkingen. De kosten bij Reprorecht en ThuisKopie liggen aanzienlijk hoger maar deze organisaties kunnen, gezien de aard van hun taken, niet met de overige organisaties vergeleken worden. Daarmee is niet gegeven dat er geen ruimte is voor vergroting van de efficiëntie. Waar die ruimte ligt en hoe groot die ruimte is kan het College niet zonder nader onderzoek vaststellen. Ten behoeve van dat nadere onderzoek is inmiddels een financieel deskundige door het College aangesteld.

Repartitie

Er bestaan verschillende omstandigheden welke objectief rechtvaardigen dat gelden na drie jaar onverdeeld blijven:

1. Een deel van de gelden is onderwerp van juridische procedures tussen rechthebbenden, in welk geval de CBO de gelden reserveert totdat duidelijk is wie de rechthebbende is. Daar gaan soms enige jaren overheen omdat dergelijk procedures kunnen voortslepen.
2. Voorts kan er onenigheid bestaan tussen een verdelende organisatie en een rechthebbende over het uit te keren bedrag. In afwachting van de uitkomst van een dergelijke discussie en een eventuele procedure worden dergelijke gelden gereserveerd;
3. Ook zijn er gelden die pas geïnd worden in een later jaar dan het jaar waarop zij betrekking hebben omdat er eerst een dispuut is geweest over de hoogte van het te betalen bedrag of omdat gebruikers te laat betalen.

Er doen zich in de praktijk echter ook situaties voor waar van een dergelijke rechtvaardiging geen sprake is of men onvoldoende slagvaardig is geweest in het verhelpen van de omstandigheid die leidt tot de vertraging. Het College merkt daarbij wel op dat bij de organisaties ThuisKopie, Reprorecht en Leenrecht in 2007 en 2008 een belangrijke inhaalslag is gerealiseerd met betrekking tot de verdeling van oude gelden. Het College ziet, gezien deze verbetering, op dit moment geen reden om direct in

te grijpen in het verdelingsbeleid van deze organisaties maar zal de verdere ontwikkeling van de repartitiesnelheid bij deze organisaties nauwlettend in de gaten houden.

Bij Buma en Sena wordt ruim 80% binnen een jaar verdeeld en worden de resterende bedragen snel afgebouwd. Voor zover gelden onverdeeld blijven is daar een rechtvaardiging voor en het betreft ten opzicht van de incasso geen hoge bedragen.

Hoewel het College geen aanleiding ziet om op dit moment in te grijpen in de verdeling door de organisaties, acht het College het nuttig een aantal aanbevelingen te doen die kunnen waarborgen dat de gesignaleerde verbeteringen een structureel karakter krijgen. Het ontbeert, naar het oordeel van het College, aan duidelijke afspraken, best practices en toezicht in de verhoudingen tussen de incasso-organisaties en de verdeelorganisaties. Het College doet daarom de volgende aanbevelingen:

- Er dienen duidelijke afspraken gemaakt te worden met de verdeelorganisaties met betrekking tot de hoeveelheid tijd die zij hebben om gelden aan rechthebbende te repareren, alsmede de consequenties indien die termijnen niet wordt gehaald. Het College stelt voor dat aansluiting kan worden gezocht bij de best practice binnen de sector, waarbij circa 85% verdeeld is na één jaar en ruim 95% na drie jaar.
- Tevens zal er een beperking moeten worden gesteld aan de hoeveelheid gelden die na drie jaren gereserveerd mogen blijven voor zogenaamde na-claims van rechthebbenden die zich nog niet hebben gemeld bij de betreffende verdelende organisatie. Het College stelt voor dat dit percentage maximaal 5-7% zal zijn voor iedere organisatie die gelden verdeelt. Deze gelden mogen dan worden vastgehouden tot vijf jaren na incasso. Het College zal over deze norm nader overleg plegen met de organisaties onder zijn toezicht.
- Er dient effectief en kritisch toezicht te zijn vanuit de incasserende organisaties met betrekking tot de verdelingsactiviteiten van de ingeschakelde verdeelorganisaties;
- Er dienen criteria te worden vastgesteld aan de hand waarvan kan worden getoetst of er objectieve gronden zijn om repartitiegelden vast te houden;
- Ten slotte stelt het College voor de organisaties, voor zover zij dat nog niet doen, jaarlijks aan het College de volgende informatie verschaffen:
 - o Een overzicht van de te verdelen gelden, gesplitst naar incasso jaar;
 - o Een gespecificeerde verantwoording van de onverdeelde gelden voor zover die niet binnen de voornoemde norm zijn verdeeld en voor zover zij niet binnen drie jaren zijn verdeeld.
 - o Gezien de verdeling van de gelden de verantwoordelijkheid blijft van de organisaties onder toezicht, ook indien zij zich bedienen van verdeelorganisaties, dient deze informatie ook ten aanzien van die verdeelorganisaties verschaft te worden.

Balansposities

Als zodanig leiden de balansen van de organisaties niet tot opmerkingen of vragen met betrekking tot de kwaliteit van het financieel management van de organisaties. De verschillen tussen de organisaties worden deels verklaard worden door verschillen in beleid en deels door verschillen in de wijze van boekhouden. De belangrijkste verschillen kunnen als volgt worden verklaard:

- Thuiskopie heeft een relatief hoge schuld. Dit wordt echter verklaard door het feit dat Thuiskopie van een aantal betalingsplichtigen voorschotten ontvangt. Zolang deze niet zijn verrekend met een verplichte vergoeding, staan deze als schuld op de balans van Thuiskopie.
- Buma valt op vanwege het grote bedrag aan belegde gelden. Het College heeft in 2006 onderzoek gedaan naar het beleggingsbeleid van Buma en geoordeeld dat dit beleid de toets der kritiek kan doorstaan. De wenselijkheid van het beleggen door Buma als zodanig is een beleidskwestie waar het College niet intreedt.
- De relatief hoge schuld van Leenrecht heeft te maken met een reservering van € 1,7 miljoen voor de uitkomst van de lopende rechtszaak met betrekking tot de rechten van Amerikaanse auteursrechthebbenden.

Sociaal culturele fondsen

Het College meent dat de organisaties in beginsel terughoudend dienen te zijn met het besteden van gelden aan andere doeleinden dan het incasseren van gelden en de verdeling daarvan aan rechthebbenden. Incasso en repartitie vormen de primaire taak van de organisaties en het gebruiken van geïncasseerde gelden voor andere doeleinden dan de verdeling aan rechthebbenden verhoudt zich niet zonder meer met die taken.

Vanuit de organisaties is wel eens betoogd dat collectieve fondsen passen bij collectief beheer. Dergelijke bestedingen komen volgens de organisaties ten goede aan auteurs en uitvoerende kunstenaars die niet voor een vergoeding in aanmerking komen. Het College is echter geen onderzoek bekend waaruit blijkt dat dit ook daadwerkelijk het effect is van de sociaal culturele bestedingen.

Over de wenselijkheid van het aanhouden van sociaal culturele fondsen als zodanig doet het College geen uitspraak gezien dat hoofdzakelijk een beleidskwestie is. Vanuit zijn taak om toe te zien op de effectieve besteding dient het College er wel op toe te zien dat het inhouden van gelden voor dergelijke doeleinden binnen de perken blijft en op een doelmatige en rechtmatige wijze geschiedt.

Hierbij zij opgemerkt dat deze fondsen in de ogen van het College betaald worden door de rechthebbenden en niet, zoals wel eens wordt gesteld, door de betalingsplichtigen. Deze fondsen komen veelal voort uit inhoudingen op uitkeringen aan rechthebbenden en niet door een opslag op de tarieven die bij de betalingsplichtigen in rekening worden gebracht. Dit betekent dat de rechthebbenden voldoende inspraak dienen te hebben in de mate waarin op hun gelden wordt ingehouden en de wijze waarop dat wordt besteed. Het College acht verder onderzoek op dit terrein nuttig.

5. Activiteiten 2010

5.1 Vaste activiteiten

De vaste werkzaamheden betreffen de ieder jaar terugkerende activiteiten.

Jaarverslag

Het College presenteert jaarlijks een verslag aan de Minister van Justitie met betrekking tot de verrichte activiteiten in het voorgaande jaar. Dit verslag wordt door de secretaris opgesteld.

Vergaderingen

Het College komt zes maal per jaar bijeen. De vergaderingen worden door de secretaris voorbereid, met – waar nodig – ondersteuning van de overige stafleden.

Organisatie en administratie

De secretaris is verantwoordelijk voor de facilitaire, personele en financiële organisatie van het College. Dit is deels uitbesteed aan het CAOP waar het CVTA ook is gehuisvest.

Inkomende stukken, achtergrond

Het College ontvangt van de CBO's de stukken van de bestuursvergaderingen alsmede de financiële rapportages (begrotingen en periodieke verslagen). Daarnaast dient het College op de hoogte te blijven van de relevante ambtelijke en politieke stukken (bijvoorbeeld met betrekking tot het wetsvoorstel), persartikelen en relevante jurisprudentie. Daarnaast wonen stafleden relevante congressen bij en houden zij hun know how met betrekking tot de sector op peil.

Goedkeuringen

Het College ontvangt regelmatig verzoeken van de organisaties onder toezicht om bepaalde besluiten (zoals statutenwijzigingen, e.d.) goed te keuren. Deze besluiten worden door de secretaris voorbereid.

Communicatie

Het College heeft een website (www.cvta.nl). Deze wordt periodiek geactualiseerd onder verantwoordelijkheid van de secretaris.

Dossierbeheer

De staf beheert het archief van het College. Daartoe behoren de vergaderstukken van het College, de aan en namens het College gevoerde correspondentie alsmede een selectie van de stukken die het College ontvangt van de organisaties onder toezicht en overige instanties.

Intern overleg

De stafleden zullen wekelijks met elkaar overleggen over de lopende zaken. Tevens zal er incidenteel overleg zijn tussen individuele leden van het College en de staf.

Extern overleg

De stafleden overleggen regelmatig met hun contactpersonen bij de CBO's, CEDAR, VOICE alsmede met externe adviseurs en overige belanghebbenden. Daarnaast spreekt het College jaarlijks met de voorzitters van de CBO's en op incidentele basis met andere relevante partijen zoals VOICE.

Begroting

Jaarlijks wordt er een begroting opgesteld met betrekking tot de kosten in inkomsten van het College. De stand van zaken wordt per kwartaal gerapporteerd aan het College.

5.2 Incidentele activiteiten

Klachten

Hoewel het geen klachtorgaan is, ontvangt het College regelmatig klachten van betalingsplichtigen en soms ook van rechthebbenden. In vrijwel alle gevallen betreft het een geschil ten aanzien waarvan het College geen bevoegdheid heeft (bijvoorbeeld het al dan niet terecht ontvangen van een factuur). De rol van het College blijft in die gevallen beperkt tot het doorsturen van de klacht en eventueel toezien op de correcte afhandeling daarvan door de betreffende organisatie.

Samenstelling College en staf

In 2010 zal het College worden uitgebreid naar vijf leden. Het volgende aan te trekken lid zal een jurist zijn met het oog op het aftreden van de heer Bremer.

Tevens zal in de loop van 2010 uit worden gekeken naar de opvolger van de heer Dijkstal die volgens het rooster van aftreden in 2011 zijn functie zal neerleggen.

In 2010 zal een jurist worden aangetrokken om in eerste instantie de huidige secretaris te ondersteunen en later zijn functie over te nemen. In beginsel zullen deze persoon en de huidige secretaris vanaf mei of juni 2010 gezamenlijk 0,6 – 0,8 FTE inzetbaar zijn.

5.3 Voorbereiding nieuwe Wet Toezicht

Het College zal een aantal activiteiten ondernemen ter voorbereiding op de nieuwe wet toezicht waarvan wordt verwacht dat deze in de loop van 2010 zal worden aangenomen door de Tweede Kamer.

- Opbouw dossiers nieuwe organisaties onder toezicht
- Sanctiebeleid
- Beleid beoordeling tariefverhoging

5.4 Financieel toezicht

In 2009 heeft het College een financieel staflid, de heer van Driel, aangetrokken om het financieel toezicht op de organisaties te kunnen intensiveren. In 2010 zal de heer van Driel ieder kwartaal

rapporteren over de financiële situatie bij de organisaties onder toezicht. Daarnaast zal het financieel rapport dat dit in 2009 is uitgebracht tweemaal per jaar worden geactualiseerd.

5.6 Bijzonder dossiers

Thuiskopie

Op 18 februari 2010 zal de zitting plaatsvinden in het beroep dat Thuiskopie heeft ingesteld tegen de beslissing op bezwaar met betrekking tot de onverdeelde gelden. Deze zitting zal worden voorbereid door de advocaat van het College Patrick Burger, samen met de secretaris.

Voorts zal het College nader besluiten over de verdeelbaarheid van de gelden die in 2003 en 2004 zijn geïncasseerd,. Inmiddels heeft het College de daarvoor relevante informatie van de verdeelorganisaties ontvangen.

Integer bestuur

In 2010 zal het onderzoek en de rapportage over integer bestuur worden afgerond.

